

Απόκτησε την εσωτερική ειρήνη και χιλιάδες ψυχές θα βρουν γύρω σου τη σωτηρία.

Η εσωτερική ειρήνη στην οποία αναφέρεται ο Σεραφείμ είναι η κατάσταση κατά την οποία το πνεύμα είναι γαλήνιο, δεν κλονίζεται από τους πειρασμούς, τη βιαιότητα, τις ταπεινώσεις και τις πληγές της ψυχής που είναι κοινή μοίρα όλων των ανθρώπων. Όσο για την εξωτερική ειρήνη, η οποία σχετίζεται με τα κοινωνικά προβλήματα της Ρωσίας την εποχή του Σεραφείμ, αυτή βρίσκεται μακριά από τη σκέψη του μοναχού. Ωστόσο ο ίδιος θα διαισθανθεί προφητικά τα τραγικά γεγονότα της επανάστασης του 1917. Το πρόσωπό του θα σκοτεινιάσει και τα δάκρυα θα τρέξουν στα μάγουλά του: «Η ζωή θα είναι σύντομη, είπα με αναστεναγμό. Οι άγγελοι δεν θα προλαβαίνουν να μαζέψουν τις ψυχές» (Ι. Γ.) . Υπάρχει, λοιπόν, από τη μια πλευρά η εσωτερική ειρήνη, την οποία καλείται να κατακτήσει κάθε άνθρωπος καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια και από την άλλη πλευρά η εξωτερική ειρήνη- όπως η ειρήνη στην κοινωνία- για την οποία αρκεί να αφήσουμε τα πράγματα να εξελιχθούν μόνα τους; Ασφαλώς όχι, Σύμφωνα με το πνεύμα του Ευαγγελίου η εσωτερική και η εξωτερική ειρήνη είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Ο στάρετς στέκεται στην εσωτερική ειρήνη ακριβώς επειδή καθοδηγείται από το φως του Ευαγγελίου. Διότι κάθε κακό που προξενεί ταραχή στον άνθρωπο πηγάζει από τα βάθη της ύπαρξής του: «γιατί από την καρδιά βγαίνουν πονηρές σκέψεις, φόνοι, μοιχείες, κλοπές, ψευδομαρτυρίες, βλασφημίες» (Ματθ. 15, 19) . Η καρδιά του ανθρώπου είναι συνεπώς η εσωτερική πηγή από όπου πηγάζει το ποτάμι του κακού για να εξαπλωθεί στη συνέχεια στον εξωτερικό κόσμο. Με τη διδασκαλία του ο γέροντας έδινε σε όσους τον επισκέπτονταν συγκεκριμένα όπλα για να πολεμήσουν κάθε είδους θλίψη και απογοήτευση: Η ψυχή που έχει κυριευτεί από θλίψη χάνει κάθε καλή διάθεση, εξασθενεί και δεν μπορεί ούτε να δεχτεί μια συμβουλή από κάποιο φωτισμένο άνθρωπο ούτε να αποκριθεί με ηρεμία. Η θλίψη είναι ένα σκουλήκι που σιγοτρώνει την καρδιά. Αυτός που έχει πολεμήσει τα πάθη του βγαίνει νικητής από τη θλίψη. Όμως εκείνος που παραμένει υποταγμένος σε αυτά δεν θα αποφύγει τον εναγκαλισμό με τη θλίψη... Όπως η φωτιά καθαρίζει τον χρυσό έτσι και το κατά Θεόν πένθος καθαρίζει την καρδιά του αμαρτωλού. Για τις παθολογικές καταστάσεις όπως η στενοχώρια και η απογοήτευση υπάρχει θεραπεία και είναι η προσευχή, η αποχή από τις ανούσιες κουβέντες, η χειρονακτική εργασία στο μέτρο των δυνατοτήτων καθενός, η ανάγνωση του λόγου του Θεού και η υπομονή. Η αρρώστια αυτή γεννιέται από τη μικροψυχία, την οκνηρία και από τις ανώφελες συζητήσεις (Β. Ι.) . Σύμφωνα με τα λόγια του μοναχού τα πάθη φιλοξενούν τη ρίζα των ασθενειών της ψυχής, καταστρέφουν τον άνθρωπο και αποσχηματίζουν μέσα του την εικόνα και την ομοίωσή του με τον Θεό. Από τη στιγμή που θα υποταχτεί τα πάθη ο άνθρωπος χάνει στην ουσία την ελευθερία του. Άλλωστε η λέξη πάθος έλκει τη ρίζα της από το «πάσχω» που σημαίνει υποφέρω. Σήμερα αυτές οι παρεκκλίσεις προς τη θλίψη αντιμετωπίζονται ως ψυχικά νοσήματα ή εξετάζονται από ηθική άποψη, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αναγκαιότητα μιας ιατρικής θεραπείας, που θα τα αντιμετωπίζει ως σύνθετες ψυχικές και πνευματικές ασθένειες των οποίων οι βλαβερές συνέπειες στερούν τον άνθρωπο από την εσωτερική του ελευθερία και τον κάνουν να ξεχνά ότι είναι άξιος να ακολουθήσει τη θέωση. Επιμένοντας στη σημασία της εσωτερικής ειρήνης ο στάρετς δεν επιδιώκει να κλείσει τον άνθρωπο σε ένα χρυσό παλάτι από όπου θα μάχεται μόνος και

απομακρυσμένος από τον κόσμο αλλά θέλει να βάλει τον άνθρωπο σε μια μάχη για την ειρήνη μέσα στον κόσμο και ακόμα περισσότερο μια μάχη για τη σωτηρία του κόσμου. Τα πάντα εναπόκεινται στην απόκτηση της σωτήριας ειρήνης τόσο μέσα στην Εκκλησία όσο και στην κοινωνία μέσω της συγχώρεσης των αμαρτημάτων, της αποχής από την κατάκριση και της εσωτερικής γαλήνης που περικλείει όλα αυτά. Και ο ίδιος ο Σεραφείμ αφού κατάφερε να απαλλαχθεί από κάθε ίχνος βίας θέτει στην υπηρεσία των ανθρώπων την εσωτερική του ειρήνη ακόμα και μέσα από τον τάφο: « Όταν θα έχω πεθάνει, έλεγε, ελάτε στον τάφο μου και θα σας ανακουφίζω , η καρδιά σας θα βρει την ειρήνη» (Β.Ι.) . Δεν υπάρχει τίποτε ανώτερο από την εν Χριστώ ειρήνη μέσω της οποίας αποκρούονται οι επιθέσεις των πνευμάτων από γη και αέρα. « Γιατί δεν έχουμε να παλέψουμε με ανθρώπους αλλά με αρχές, με εξουσίες, με τους κοσμοκράτορες του σκοτεινού αυτού κόσμου, με τα πονηρά πνεύματα στους ουρανούς» (Εφ. 6,12) . Ο απόστολος Παύλος, τον οποίο επικαλείται εδώ ο Σεραφείμ, έζησε την τρομακτική εμπειρία να αντιμετωπίσει τα πνεύματα του κακού που εγκλωβίζουν στα δίχτυα τους τον κόσμο. Το να αρνούμαστε την ύπαρξη αυτών των υπερφυσικών πνευμάτων είναι σαν να κλείνουμε τα μάτια σε μια από τις βασικές αιτίες του κακού που πλήττει την ανθρωπότητα μέσα σε αυτό τον απaráμιλλο αγώνα του αντιπάλου του Θεού, του Σατανά, με τον βασιλέα του κόσμου, τον Δημιουργό και το ίδιο το δημιούργημά του. Άλλωστε ο Μπωντλαίρ δεν έλεγε ότι η μεγαλύτερη δολιότητα του διαβόλου είναι να μας κάνει να πιστεύουμε ότι δεν υπάρχει; Πώς όμως θα αποκτήσουμε την εσωτερική ειρήνη; Ένας νουνεχής άνθρωπος κατευθύνει το πνεύμα στα εσώτερα της ύπαρξής του και ψάχνει βαθιά μέσα στην καρδιά του. Έτσι φωτίζεται από τη χάρη του Θεού και περιέρχεται σε μια κατάσταση γαλήνης και κάτι ακόμα περισσότερο: έχει γαλήνη επειδή υπάρχει μέσα του η ειρήνη αλλά είναι περισσότερο από γαλήνιος διότι τον επισκιάζει η χάρη του Αγίου Πνεύματος (Β. Ι) Ο μοναχός Σεραφείμ δεν σταματά να επαναλαμβάνει και να τονίζει ότι η απόκτηση των δωρεών του Αγίου Πνεύματος είναι ο δρόμος για να κατοικήσει μέσα μας η ειρήνη. Όσοι ακολούθησαν το κίνημα του ησυχασμού διδάσκαν ότι μπορούμε μέσω της προσευχής να κάνουμε το πνεύμα να κυριαρχήσει στην καρδιά. Από τους πρώτους αιώνες οι ησυχαστές μοναχοί μέχρι και σήμερα πλήθος μοναχών και λαϊκών αφοσιώνονται σε αυτή την προσευχή στο όνομα του Ιησού που βρίσκει μέσα στην καρδιά τους πρόσφορο έδαφος. Πρόκειται για την προσευχή που κάνει το όνομα του Ιησού- μια λέξη που φέρει την ιερή του παρουσία- να κατεβαίνει στα βάθη της καρδιάς, στον πυθμένα της ανθρώπινης ύπαρξης και να εκτοπίζει τα ακάθαρτα παράσιτα που φωλιάζουν εκεί και προξενούν ταραχή στη συνείδηση. Η καρδιά δεν είναι στη σκέψη του Σεραφείμ απλώς ένα σαρκικό όργανο αλλά ένας μεταφυσικός τόπος , εκεί όπου παίρνουμε τις μεγάλες αποφάσεις της ζωής, εκεί όπου ο χριστιανός διεξάγει τον αγώνα της πίστης. Και ασφαλώς η απόκτηση της ειρήνης κάθε άλλο παρά άκοπη είναι καθώς αποτελεί κατάληξη εξαντλητικής μάχης: Πρέπει να δεινοπαθήσεις για να αποκτήσεις την ειρήνη. Αυτός που θέλει να είναι αρεστός στον Θεό οφείλει να περάσει από δοκιμασίες. Το κακό μεταδίδεται πολύ εύκολα. Και ο άνθρωπος τείνει «ευήκοον ους» στους πειρασμούς ή στις σειρήνες της ηδονής. Όμως εξίσου μεταδοτικό μπορεί να είναι και το καλό. Όταν ένας άνθρωπος αποκτά την ειρήνη, μπορεί να διαχύσει στους γύρω του το φως που καταυγάζει το πνεύμα του. Από το βιβλίο: “ π. Μιχαήλ Ευδοκίμωφ «Είδα τις ακτίνες του φωτός...» Ο άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ και ο έσω άνθρωπος” Εκδόσεις : Εν πλώ